بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2021/HC-B12/20
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޢަލީ އަޙްމަދުދީދީ، ހުދީގޮޅުގެ / ޏ.ފުވައްމުލައް
- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ބަންދު އަމުރު

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރައޫފު އިބްރާހީމް
ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާ
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ނިންމި ތާރީޚު: 17 ޛުލްޤަޢިދާ 1442
27 ޖޫން 2021

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚު: 06 ޛުލްޤަޢިދާ 1442 / 16 ޖޫން 2021

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ:

- ނަންބަރު: R1C-CA/2021/129
- ނިންމި ތަން: ފުވައްމުލަކު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު
- ޤާޟީ: [illegible]
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 20 މެއި 2021
- ނިންމި ތާރީޚު: 20 މެއި 2021

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރަޙްމާނު ޢިބްރާހީމްގެ ރައުޔު: މިރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ ތާއީދު ކުރެއެވެ.

ތަމްހީދު:

1. މިއީ، ފުވައްމުލަކު ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު R1C-CA/2021/129 "ކޯޓު އަމުރު" އެކޯޓުން ނެރެފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ، އެއަމުރު އިސްތިޢުނާފު ކުރުމަށް [illegible] [illegible] ފަރާތުން [illegible] އެކެވެ.

2. މި [illegible] އިސްތިޢުނާފު [illegible] ފަރާތަކީ [illegible] އޮފީހެވެ.

ކަންހިނގާފައިވާގޮތް:

3. [illegible] R1C/MA/2020/280 [illegible] 14 [illegible] 2020 ވަނަ ދުވަހުގެ 15:10 ގައި [illegible] ވެއެވެ. [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 58 ވަނަ މާއްދާއާއި 59 ވަނަ މާއްދާއާއި 60 ވަނަ މާއްދާއަށް [illegible]، [illegible] އެވެ.

4. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/13 **(ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވ. އަބްދުއް ސަލާމް)** ގެ މައްސަލައިގައި ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާ މެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހަކު ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކުރާނަމަ، ބަންދަށް ބެހެއްޓޭނީ ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާ މެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޚާއްޞަ އިޖުރާއަތުގެ ދަށުންކަމަށް 21 އޭޕްރީލް 2021 ވަނަ ދުވަހު ކަނޑައަޅާފައި ވެއެވެ.

5. އަދި އަޙްމަދު ދީދީގެ ވައްކަން ދަޢުވާ އުފުލާފައިވާ ކުޑަކުއްޖަކަށް ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވިފައި މި މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން [illegible] ބަންދުކޮށްފައިވާ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަމުގައިވީ އިސްވެ ބުނެވުނު އަބްދުއް ސަލާމް މައްސަލައިގެ ނިންމުމާ ގުޅިގެން، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާ މެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން އަދި [illegible] ބަންދުކޮށްފައިވާ [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް [illegible] ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.[1] ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާ މެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަދި އަޙްމަދު ދީދީ ބަންދުގައި [illegible] އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ޢާންމު[2] ޤަވާއިދުތަކާ [illegible] ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

6. އެގޮތުން ބަލާއިރު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ޢާންމު ޤަވާއިދުތަކާ [illegible] އަދި އަޙްމަދު ދީދީގެ ބަންދާމެދު [illegible] ޤަވާއިދުތަކާ [illegible] އަޙްމަދު ދީދީގެ ވަކީލް "ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރުމުގެ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން [illegible]

---

[1] - ދިވެހި ފުލުހުންގެ [illegible] ނަންބަރު 171-E(S4)196/2021/919 (17 މެއި 2021) ސިޓީ

[2] - ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 196-SNB/R01C/2021/33 (19 މެއި 2021) ސިޓީ

ކަނޑައަޅައިދިން" ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ނެރެފައިވާ އޯޑަރުގެ ނަންބަރު R1C/MA/2020/280 (14 ސެޕްޓެމްބަރު 2020) ކޯޓު އަމުރާއި، އޭގެ ފަހުން ހިނގާދިޔަ ޝަރީޢަތުގައި ބަންދުކުރުމުން ނުކުރިޔާ އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު R1C/MF/2020/36[3] (02 ނޮވެމްބަރު 2020) ކޯޓު އަމުރު، އެކޯޓުގެ ނަންބަރު R1C/2021/14 ކޯޓު އަމުރުން ބާޠިލުކުރިއެވެ. އެއަމުރު ބާޠިލުކުރި ސަބަބަކީ ތަޙުޤީޤު ކުރެވެމުންދާ ބަންދުކުރުމަށް ކަމާގުޅޭ ގޮތުން އާންމު ޤާނޫނުގެ ދަށުން ގޮތެއް ނިންމާފައި ނުވާކަން ދީފައި ބަންދުން ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **އިބްރާހީމް ސަލީމް ވަކާލާތުގައި** ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުޞޫލުގެ ދަށުން އެކަން ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާކަން އެނގެއެވެ. އަދި ޕީޖީ އޮފީހުގެ ބަންދުކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުމަށް މިއަދުގެ މައްސަލައިގެ ސުނަވާނީ ނިމުނުއިރު 20 މެއި 2021 ވާހަކަ 11:00 ގައި ފެށިގެން ހިނގާދިޔަ ޝަރީޢަތުގައި އެކަން ބަންދުކުރުމަށް ބެހެއްޓުމަށް އެކޯޓުގެ ނަންބަރު R1C-CA/2021/129 "ކޯޓު އަމުރު" ނެރުނެވެ.

7. ފުވައްމުލަކު ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު R1C-CA/2021/129 "ކޯޓު އަމުރު" ގައި އަދި އެންމެފަހުން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރި ސަބަބުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ،

> "މި އަމުރުން ތުހުމަތުކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 30، 31، 32 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، އަނިޔާ ދިނުން ކުށްތަކަށް އުފުލުން 05 އަހަރުގެ ކުށްތަކެވެ. އަދި އަދިއްޔަތަށް ހިފެހެއްޓުމަށް ނުލިބޭނެ ކުށުގެ ބަލަންޖެހޭ، އަނިޔާ ދިނުން ކުށްތަކަށް މިނޫން ކުށްތަކަށް ހުށައެޅޭ ބާރު މިނޫ އެއް ގޮތަށް އާއްމުކޮށް ބަދަލު ކުރާ ކުށެއް، މިއަދުގެ ކުށްތަކަށް ހިފެހެއްޓުމަށް ގަވާއިދުގެ މިސާލަކަށް ބަލާލާނަމަ ލުއި މިނުން، މިނޫ ކުށްތަކަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާކަމަށް

---

[3] މި ނަންބަރު ފުވައްމުލަކު ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު R1C/2021/14 ކޯޓު އަމުރުގައި، R1C/MF/2020/36 މިގޮތަށް ލިޔެވިފައިވީނަމަވެސް ކަމަކީ ޗާޕްކުރުމުގައި. ނަމަވެސް ޞައްޙަ ފުވައްމުލަކު ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު R1C/MF/2020/366 ކޯޓު އަމުރެވެ.

ކުއްޖާ ކިޔާދީފައިވާ އޯޑިއޯ ވީޑިއޯ ރެކޯޑިން އަދި ކުއްޖާ ކިޔާދީފައިވާ ކަމަށް ބުނާ ފަރާތްތަކުގެ ބަޔާންތައް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވޭ، ކުއްޖާއަށް އަނިޔާވެރިވެފައިވާކަން ހުށަހަޅާފައިވާ މެޑިކޯ ލީގަލް ރިޕޯޓުން އެނގެން އޮވޭ، މީހާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކޮށް ދަޢުވާ އުފުލާފައިވާ ޤާނޫނުގައި، ޤާނޫނުއަސާސީ 49 ވަނަ މާއްދާއިން ލިބިދޭ ޙައްޤުތައް ހަނިކޮށްފައި، އެހެންކަމުން ބަންދުގައި ބަހައްޓަން އަމުރުކުރަންޖެހޭ ފަދަ ސަބަބުތައް ހުރި ކަމަށް [illegible] [illegible]." މި ފަދައިންނެވެ.

8. މިއީ، [illegible] ޝަރީޢަތުގެ ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު R1C-CA/2021/129 "ކާޒީ އަމުރު" އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކާއި އެނުކުތާތަކުގެ ޖަވާބު:

9. [illegible] ޝަރީޢަތުގެ ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު R1C-CA/2021/129 "ކާޒީ އަމުރު" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2 (ދެ) ނުކުތާ ހުށަހަޅައިފައެވެ. އެއީ:-

9.1 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] R1C/MA/2020/280 (14 ސެޕްޓެމްބަރު 2020) ކާޒީ އަމުރާއި، [illegible] ނަންބަރު R1C/MF/2020/36 (02 ނޮވެމްބަރު 2020) ކާޒީ އަމުރު، [illegible] ނަންބަރު R1C/2021/14 (20 މެއި 2021) [illegible] [illegible] [illegible] 10:59 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (20 މެއި 2021) 11:00 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު R1C-CA/2021/129 އަމުރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

9.2 އަދި އަޙްމަދުދީދީ ގެ މައްޗަށް [illegible] ކުޑަ ކުއްޖަކަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާގެ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބަހައްޓައި [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ އެދުމުގެ މަތިން ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 30، 31، 32 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބަންދުކޮށްފައިވުން ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

10. ބަޔާންކުރެވުނު ނުކުތާތައް [illegible]، އަދި އަޙްމަދު ދީދީގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ އޭނާ ބަންދުގައި ބަހައްޓަން [illegible] ކޯޓު އަމުރު ބާޠިލު [illegible]، އޭނާ ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ކަމަށާއި މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު R1C-CA/2021/129 (20 މޭ 2021) [illegible] [illegible] އަދި އަޙްމަދުދީދީ ބަންދުގައި ބަހައްޓަން [illegible] އޭނާ [illegible] [illegible] ކަމަށާއި އަދި [illegible] ކޯޓު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި އަޙްމަދުދީދީ ބަންދުގައި [illegible] [illegible] ދިނުމަށެވެ. މީގެ އިތުރުން ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި މައްސަލައެއްގައި [illegible] [illegible] ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުމަށް އެދުމުގެ [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ބުނެފައިވެއެވެ.

11. [illegible] [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ، އަދި އަޙްމަދުދީދީގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކުރެވިފައިވަނީ ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ

ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަމަށްވެފައި އަދި އަޙްމަދުދީދީ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކޮށްފައިވަނީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 58، 59 އަދި 60 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނޭ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/13 ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުޞޫލަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ފުވައްމުލަކު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު R1C/MA/2020/280 (14 ސެޕްޓެމްބަރު 2020) ކޯޓު އަމުރާއި އެކޯޓުގެ ނަންބަރު R1C/MF/2020/36 (2 ނޮވެމްބަރު 2020) އަމުރު ބާޠިލުކުރަންޖެހޭ ކަމަށެވެ. ޝަރީޢަތްކުރުމާބެހޭ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤަވާއިދުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެ ޤަވާއިދުގެ ދަށުން ނެރޭ ކޯޓު އަމުރެއް ބާޠިލު ކުރަންވާނީ އެކަމަށް ކޯޓުން ނެރޭ އަމުރަކުން ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ފުވައްމުލަކު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު R1C/2021/14 (20 ޖޫން 2021) ކޯޓު އަމުރު ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރީޢަތް ކުރުމާބެހޭ ޖިނާއީ ޤަވާއިދުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިންކަމަށާއި، 20 ޖޫން 2021 ވަނަ ދުވަހު ބޭއްވުނު ބަންދު މުރާޖަޢާ ކުރުމުގެ އަޑުއެހުމުގައި ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރުމުގެ [illegible] [illegible] ޢަމަލު ކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތުގެ ދަށުން އަދި އަޙްމަދުދީދީ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކޮށްފައިވަނީ [illegible] ޤަވާއިދުގެ [illegible] ކަމަށެވެ.

12. އަދި އަޙްމަދުދީދީ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޝަން ޖެނެރަލްއަށް [illegible] ކަމަށް ޤާނޫނުގައިވާ ނުކުތާއާ ގުޅޭގޮތުން، ޕްރޮސިކިއުޝަން ޖެނެރަލްގެ ޚިޔާލުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ، އަދި އަޙްމަދުދީދީގެ ވަކީލުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/04 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. ޢަބްދުﷲ ޝާކިރު) ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] ގޮތުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުޞޫލު [illegible] ކަމުގައި، އެއީ [illegible] ޤާނޫނުގައިވާ [illegible] ބޭނުން [illegible] ކަމަށްވާތީ، މި މައްސަލައިގައި އެ އުޞޫލު ތަޠުބީޤު ނުކުރެވޭނެ ކަމަށެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް:

13. ޏ. ފުވައްމުލަކު/ [illegible]، އަލީ [illegible] މައްޗަށް ދަޢުވާކޮށްފައިވަނީ ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހިންގާނެ ޚާއްޞަ އިޖުރާއަތުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުންނެވެ. މި މައްސަލައިގެ އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާ ނިމި ޝަރީޢަތުގެ [illegible] މަރުޙަލާ ފުރިހަމަވާ ކަމަށް އަދި [illegible] ފަރާތުން ބަންދުކުރިއެވެ. މި މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ނުވަތަ ކޯޓުން އަންގާހަމައަށް ކަނޑައަޅާފައި އަލީ [illegible] ބަންދުގައި ފުވައްމުލަކު [illegible] މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު R1C/MA/2020/280 (14 ސެޕްޓެމްބަރ 2020) ކޯޓު އަމުރުގައި އަދި އެކޯޓުގެ ނަންބަރު R1C/MF/2020/366 ކޯޓު އަމުރުގައި ކަނޑައަޅާފައި ވެއެވެ. އެގޮތުން ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 58،59 އަދި 60 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށެވެ. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) ގެ ދަށުން ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކުރުމަށާއި ބަންދުގެ މުއްދަތު ކޮންމެ 30 (ތިރީސް) ދުވަހަކުން މުރާޖަޢާކުރަންޖެހޭ އުސޫލުގެ ދަށުން އަދި [illegible] ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ނިންމާފައިވާ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުން ބަންދު ދިގުކުރަމުން ދިޔައެވެ.

14. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. އަފްރާސް ސަޢީދު[4] ޤަޟިއްޔާގައި (އަފްރާސް ސަޢީދު މައްސަލަ) ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހިންގާނެ ޚާއްޞަ އިޖުރާއަތުތަކުގެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެއްވެސް ކުށަކާއި ގުޅިގެން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނަށް ރުޖޫޢަވާން ނުޖެހޭނެ ކަމާއި، ޚާއްޞަ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަމާއި، އާންމު އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައިވާ ކަންކަމާއި [illegible] ނުކުތާތަކުގައި ޚާއްޞަ ޤާނޫނުގެ ޙުކުމް [illegible] ކަމަށް ބަޔާންކުރައްވާފައިވާ ކަމާއި، އަދި ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުންނާމެދު ހިންގާނެ ޚާއްޞަ އިޖުރާއަތުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ[5] 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން [illegible] [illegible] އެ ޤާނޫނުގައި

---

[4] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/13 {2021} SC45 ޤަޟިއްޔާ

[5] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކުރާ މީހަކު ބަންދުގައި ބަހައްޓައި ދިނުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކަމެވެ. މީގެއިތުރުން އެމާއްދާގެ ދަށުން މީހަކު ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުން އެދޭނަމަ ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ [illegible] ކަމެވެ. އެ އަކުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޚްތިޔާރު ފުލުހުން ބޭނުން ނުކުރުމުގެ ނަތީޖާއަކަށް ވާނީ އެޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއްގެ ތުހުމަތު ކުރެވޭ މީހަކު ތަޙްޤީޤުގެ މަރުޙަލާގައި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެން ކޯޓުން ބަންދު ނުކުރެވޭނެ. އެ އިޚްތިޔާރު ފުލުހުން ބޭނުން ނުކުރުމުގެ މާނައަކީ، އެއިޚްތިޔާރު ބޭނުން ފުލުހުން ނުކުރުމުން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގައިވާ އިޖުރާއަތުތަކަށް [illegible] އެ [illegible] ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާގެ [illegible] ވެއެވެ.

15. ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީގޯނާ ކުރާމީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ [illegible] ޤާނޫނުގައިވާ ކުށެއްގެ ތުހުމަތު ކުރެވޭ މީހުން ތަޙްޤީޤު މަރުޙަލާގައި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އެޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން [illegible] އަދި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ވެސް އެޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހުން ބަންދުގައި [illegible] އެޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީގޯނާކުރާ [illegible] އަދި [illegible] ޤާނޫނުގެ [illegible] ކުޑަކުދިންނަށް [illegible] (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު/[illegible] ޤާނޫނު) [illegible] ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީގޯނާކުރުމުގެ ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހުން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައިވާ [illegible] ޤާނޫނުގެ [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ [illegible].

16. [illegible]

17. [illegible] 30 [illegible]

18. [illegible] 30 [illegible]

30. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހަކާމެދު، މި ޤާނޫނުން ލިބިދޭ ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރުމަށް، ފުލުހުންނަށް [illegible] މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށެއް ކުރިކަމުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަންދުގައި [illegible] [illegible] ކޯޓުން، ފޮރެންސިކް [illegible] [illegible] ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިދިނުން [illegible] ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސްއަށް ފޮރެންސިކް [illegible] [illegible] [illegible] އެދިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސް [illegible] [illegible] [illegible] ފޮރެންސިކް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. މިގޮތެވެ.

19. މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] ތުހުމަތު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފޮރެންސިކް [illegible].

20. ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވުނު މީހުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ފުލުހުންނަށް) [illegible] [illegible] [illegible] 60 [illegible] [illegible] (ހ) ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފޮރެންސިކް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ތަޙްޤީޤު މަރުޙަލާގައި ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް/ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ކޯޓު އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] ކަމާއި އަދި އެފަދަ އަމުރެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެނގެއެވެ.

21. ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ތަޙްޤީޤުކުރެވޭ މީހާއަށް ތަޙްޤީޤު މަރުޙަލާއާއި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި [illegible] [illegible] ނިސްބަތްކުރެވޭ ކުށް [illegible] [illegible] [illegible] އެއީ ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހެއްކަމުގައި ވީނަމަވެސް، ތަޙްޤީޤު މަރުޙަލާގައި އެމީހާއަށް [illegible] ކިޔަނީ "ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާމީހާ" ކިޔޭނެއެވެ. އަދި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި އެމީހާއަށް [illegible] ކިޔަނީ "ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ މީހާ" ކިޔޭނެއެވެ. މިކަން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ތަޢްރީފާއި ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ގަރާރުތަކުގެ ގޮތުން ހަމަ [illegible] އެނގެއެވެ. [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] [illegible] ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

22. ޝަރީޢަތް ކުރުމާބެހޭ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ[6] 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ކުށުގެ ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ މީހާ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އެދެންވާނީ ކޯޓަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެއީ ތިރީގައިވާ ގޮތުން،

"[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނިސްބަތްކުރެވޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 01 ގައިވާ ކުށްތަކެވެ."

---

[6] ނަންބަރު 2021-SC-REG-01 (ޝަރީޢަތްކުރުމާބެހޭ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު)

އަދި ކުރީގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު[7]ގެ 14 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު ބަންދާބެހޭ ގޮތުން ނިންމުމަށްފަހު އެނިންމުން ބަދަލުކުރަންޖެހޭ މަޤްޞަދު ހާލަތެއް ދުވަހުގެން އިންތިޒާމުން މުރާޖަޢާކުރުމުން ތުހުމަތުކުރެވޭ ހާލަތުން ނުވަތަ މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރާ އިދާރާއިން ނުވަތަ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ހާލަތުން ހުށަހަޅައިދިނަމަ، އެނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުމުގެ އިޙްތިޔާރު އެނިންމުން ނިންމި ފަނޑިޔާރަށް ހުރިކަން އެނގެއެވެ.

ދައުވާއުފުލިފައިވާ މީހެއްގެ ބަންދާބެހޭ ގޮތުން ނިންމުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ހުށަހަޅާފައިވާކަން އިސްވެ ބަޔާންކުރަމުން މާއްދާއިން އެނގެން އޮތްކަމަކީ، ބަންދުގައި ހުރި ބަންދުކޮށްގެން އަމުރުކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ކަންކަން ބަލައިދޭނެކަމުގެ ކަމެއް، ކަންތައް ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް މީހެއްގެ މައްސަލަ ސަރީޢަތުން ދެކޮޅު ކުރެވޭ ކުރީން ބަންދުގައި ބަންދުކުރުމަށް އަމުރުކުރުމުގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ސަލާމަތީގެ ދުސްތޫރީ ޙައްޤުތަކުން އަމާޒުވާގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ކަމާއި، ސަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ދުވާލު ކުރުގެ ކުރީގެ މަރުޙަލާއެއް ކަމާއި އެކަށީގެން، ސަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި މީހަކު ބަންދުގައި ބަހައްޓާ އަމުރަކަށް އެއް ހަމަޖެހިގެން މިޢާރުގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ސަލާމަތީގެ ދުސްތޫރީ ޙައްޤުތަކުގެ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ކަމެއް ބަލައިދެއެވެ. މިކަމުގެ ސަބަބުން، ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ތަފްސީލް ނިޔާގެ ވުޖޫދުވުން ހަމައެކަނި ޚުލާޞާކުރުމުގެ އެއް ދުސްތޫރީ ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ ފަރާތުން ކުރެވޭ ފިޔަވަޅު ކޮށްދީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ އިސްވެ ބަޔާންކުރި ސަލާމަތީ ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ކަމުގެ ބާރުލުމެއް، ކުރާނެ ފިޔަވަޅު ކުރިން ދުސްތޫރީ ފުރުޞަތު ދޭނަމަވެސް، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާވާ ކުރިމަތިވެދާނެކަމުގެ ބަޔާނެއް، އަދި ހަމަ ފުރުޞަތު ނުވަތަ ހަމަޖެހުން ދޫނުކުރި ހުރި ގޮތަށް ޤާނޫނީ ފުރުޞަތު ކަނޑައެޅުމަށް ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް ބަލައި، ތަނަވަސް މަރުޙަލާއި ސަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމުމަށް ބަންދުގައި ބަންދުކުރުމަށް އަމުރުކުރުމަށް މަޤްޞަދުކޮށްފައިވާކަމާއި، އަނެއްކާ އެކަށީގެން ހިފެހެއްޓުމަށްކަން

---

[7] އިސްލާމީ ޤާނޫނުތަކުގެ ފަރާތުން ކޯޓު އަމުރު ނިންމުން ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުން ހުށަހެޅި ކުރީގެ ޝަރީޢަތުގެ ސަރކިއުލަރު ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދަށެވެ.

ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެއެވެ. މި ބައްޕައަށް ބައްޕައަށް ހިފެހެއްޓުމުގެ އިޚްތިޔާރު ލިބިދީފައިވާއިރު، މިގޮތަށް ލިބިދީފައިވާ އިޚްތިޔާރުގެ ދަރިން ބައްޕަ/ބައްޕައް [illegible] [illegible] އިތުރު ނުބަލައި [illegible] ގޮތަށް ނިންމިދާނެކަމަށް ދެކެމެވެ.

23. މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] **[illegible] [illegible]** **[illegible]** [illegible] އަދި [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible].

24. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/312 ޤަޟިއްޔާގައި، ކުރެއްވި ތުހުމަތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެދިއްޖެ،... [illegible] ގޮތުން [illegible] [illegible] ސަބަބުން [illegible]

ޤަބޫލުކުރެވޭ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި ވެއެވެ. [illegible] ތުހުމަތުގައި [illegible] ބަންދުކުރުމުގައި [illegible] [illegible] ކަނޑައެޅިގެން ޤާނޫނު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނެއެވެ. ނަމަވެސް، ޤާނޫނުގައި އަމަލުކުރުމުން [illegible] [illegible] [illegible] އެހެން ގޮތަކަށް (ކަނޑައެޅިގެން [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ބަންދުގައި ހުންނަންޖެހޭ [illegible].

25. އެހެންކަމުން، ސުޕްރީމްކޯޓުގައި [illegible] މިހާރުގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު [illegible] ކޯޓުގައި އެދުމުގެ [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ[8] 8 ގެ (ނ) އާއި [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 14 ވަނަމާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[8] ނަންބަރު 2021-SC-REG-01 (ސުޕްރީމްކޯޓުން [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު)

މަރުޙަލާއާއި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެން ބަންދުގައި ދުވަސްކޮޅުގެ އަދަދު ނިސްބަތުން ކޯޓުން ހުކުމްކުރުމުގެ އިޖްތިހާދު ޕްރޮސީޖަރ ޤާނޫނަށް ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޙައްޤުތަކާއި، މި މައްސަލައިގައި އަދި އިސްތިއުނާފީ ބަންދުގައި ހުރިދުވަސް މާއްދާ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދުވަސްކޮޅުގެ ޕްރޮސީޖަރ ޤާނޫނުގެ އަރިހުން ހުކުމްކުރެވޭ ގޮތަށް ބަލައިގެން ކޯޓުން ހުކުމްކުރާއިރު ޤާނޫނު ދިފާޢު ކަމަށް ނަޒަރުކުރެވެއެވެ.

26. މި މައްސަލައިގައި އަދި އިސްތިއުނާފީ ބަންދުކުރުމަށް ހުކުމްކުރަން ގޮތުގެ ޤާނޫނު ކޯޓުން ނުކުތާ ނަގަވާ އަދުލު ޤާނޫނުގައިވާ އެއީ ބަންދުގައި ބަހައްޓާފައިވާ ސަބަބުން ނިޔާވުން ޙުކުމްކުރާއިރު އެކަމާ އެއްގޮތް ޤާނޫނުގައިވާ އަދި ބަންދު ސަމާލު ވިޔަފާރިގައި މި އިސްތިއުނާފަށް ސަބަބު ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމުގެ މަތިން އިޖުރާއަތުގެ ގޮތަށް ހުކުމްގައި އެކަށް ގަބޫލުކުރާ ކަމުގެ ޤާނޫނީ އުސޫލެވެ. ކަމުގެ ތަފްސީލުގައި ބަންދުކޮށްފައި ހުރި މުއްދަތުގެ ބަންދުގެ ފަރާތުން މުޤައްރަރުކޮށް އަދާކުރާ ބަދަލު ގެންދިޔަ އެވެ. ދުވަހުން ސަބަބުތައް ކުރިމަތިލާ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާ ބަޔާނުވެ، އެގާނޫނުގެ ދަށުން ނަގާ ކޯޓު އަދި ބަންދުގެ ޙާލަތުކުރުމުގައި އެއަދު ބަޔާންކުރާ ކޯޓުން ނަގާ އަދާކުރުމަށް އެކަށާނެކަމެވެ. މިގޮތުން ތަޙުގީގު ކުރިއަށް ދާއިރު ސަބަބުތަކުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެން ބަންދުކުރުމުން ކުރިއަށާ އަދި ކޯޓުން މަރުޙަލާތައް ތަޙުގީގު ކުރުމުގެ ޝަރުތުތަކާއި، ކަމުގެ ތަފްސީލުގައިވާ ތަޙުގީގު ކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި ސަބަބުތަކުގެ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުން ކުރިމަތިވާ ޤާނޫނު ހުރުމާއި ފާސްކުރެވުނު ކަމަށް، ނަމަވެސް އެއީ ބަންދުގައި ދުވަސްކޮޅުގެ އަދަދުގެ ކަރުދާސް ހުކުމް ޙާލަތު ބަދަލުކުރެވިދާނެ، ކޯޓުން ހުކުމްކުރުމުގެ ނަމަވެސް އެ އަދަދު އެއްކޮށް ދުވަސްކޮޅުގެ ބަންދުގެ އިތުރަށް ނަގާފައިވާ ކޯޓުން ހުކުމްކުރުމުގެ ގޮތަށް، އެ ހިސާބުން އެ އަދަދު ބަލައިގެން ގާތް ކޯޓުން ދިފާޢުކުރާ ކަމުގެ ދަށުން ހުކުމްކުރަނީ ޤާނޫނު ކޯޓުން ދިފާޢުގެ ގޮތުން އިސްތިއުނާފު ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގެ ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ކަމުގެ ތަފްސީލުގައި ބަންދުކުރެވިފައިވާ މުއްދަތު ބަންދުގައި ބަހައްޓާފައިވާ

ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ނުވަތަ ޙުކުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ކަމަށް [illegible] [illegible] ބަދަލު ގެނައުމުގެ ބޭނުން [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓަށް [illegible] އެނގެއެވެ.

27. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާނީ، މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް [illegible] ދަށު މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ތަބާވާންވާނެ ކަމަށެވެ. ފުވައްމުލަކު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ކުރިން ނެރެފައިވާ ކޯޓު އަމުރު، [illegible] [illegible] **[illegible] [illegible] މައްސަލައިގައި** ނިންމާފައިވާ ނިންމުމާ ޚިލާފުވީ، [illegible] އެ ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] މަތިން ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ އަނިޔާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްސަ [illegible] އަމަލުކުރުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު)ގެ 31 ވަނަ މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި [illegible] [illegible]،

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގައިވަނީ:

> 31. (ހ) ހައިކޯޓަކީ ދަށު ކޯޓުތަކުން ނިންމާ އެންމެހައި ނިންމުމެއް އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ ކޯޓެވެ.
>
> (ށ) ޤާނޫނަކުން އިސްތިސްނާ ކުރާ ހިނދަކު، ދަށު ކޯޓުތަކުގައި [illegible] ނިންމާ އެންމެހައި ނިންމުންތަކެއް އިސްތިއުނާފުކުރެވޭނީ ހައިކޯޓަށެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވަނީ:

> 33. (ހ) އިސްތިއުނާފުކުރާ މައްސަލައެއްގައި ދަށު ކޯޓުގެ ޙުކުމް ހައިކޯޓުން [illegible] [illegible]، މައްސަލަ [illegible] މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރިން މައްސަލަ ނިންމި ކޯޓަށް. ހިމެނެއެވެ.

މި ދެ މާއްދާއަކީވެސް، މައްސަލައެއް ހައިކޯޓަށް އިސްތިއުނާފުކުރުމާ ގުޅޭ ދެ މާއްދާއެވެ. ނަމަވެސް، މި ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] މިހާރު ކޯޓު އަމުރަކީ، ފުވައްމުލަކު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ނެރެފައިވާ އަމުރު، އެ އަމުރު ނެރުނު ފަހުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] ފެންނަނީ، އެ [illegible] [illegible] [illegible] އަމުރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާއާއި 32 ވަނަ މާއްދާއަށް ޚިލާފުވާކަމަށް ބުނެވިއްޖެނަމަ

ކަމެވެ. އަދި އެއީ އަދި އެންމެފުރިހަމަ ބަންދުގައި ބައިވެރިވެފައި ފުވައްމުލަކު ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުން ނަގާފައިވާ

ނަންބަރު R1C-CA/2021/129 ކޯޓު އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް ވަކި ސަރަޙައްދެއް ނުކުރެވޭނެ ކަމަށް އެނގެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒުގެ ނަޒަރު:

28. އިސްތިޢުނާފު ކުރެވިފައިވާ އަމުރުގެ[9] ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތް ގޮތުން ރިޢާޔަތްކޮށް ބަލާއިރު ކަރަންޓީނުގައި ހުރި ކަންކަން

ބެލެހެއްޓުމުގައި ހުރިކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. އަދި އިސްތިޢުނާފު ކުރި އަދި އެންމެފުރިހަމަ (އަދި އެންމެފުރިހަމަ) ގެ

މައްސަލަ ޖިނާއީ ކުރެވިފައިވާ ކުށްތަކުގެ (ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަވަނަ ޖުމްލަ ކުއްޖެއް) ޖިނާއީ ޤާނޫނުތަކުގެ

ޖިނާއީ. ބަލައިގަތުމަށް އަދި އެންމެ ދިރިއުޅޭ ކުއްޖާގެ ޙައްޤުތަކުގެ ކަން އެނގެއެވެ. އެހެންކަމުން، ޖިނާއީ

މައްސަލަ ޖިނާއީ ކުރީގެ ކުރަނި ޤާނޫނީ ގޮތުން ޙައްޤު ކުރެވެއެވެ.[10]

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2021/SC-A/13 ޤަޟިއްޔާ ވަޒަނަށް ރިޢާޔަތް:

29. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2021/SC-A/13 ޤަޟިއްޔާ[11] އަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު:

12/2009 (ބަޔަކު ހިރާސްކޮށް ޖިނާއީ ކުށްތަކާ ދިމާކުރުމުގެ ޚާއްސަ އިންތިޒާމްތަކުގެ ޤާނޫނު)

(މީގެ ފަހުން "ޚާއްސަ ޤާނޫނު") ގެ ދަށުން ކުރެވޭ ޖިނާއީ ކުށްތަކާ ގުޅިގެން ކޯޓުތަކުން ކުރެވޭ ޙުކުމްތަކުގައި

އަމަލު ކުރާނީ އެޤާނޫނުން ލިބޭ ޚާއްސަ އިންތިޒާމާ ގުޅޭ ނުވަތަ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

(ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) (މީގެ ފަހުން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތު) ގައި ބަޔާން ކުރާ އިޖުރާއަތުގެ ދަށުންތޯ

ބެލުމަށް ކުރިއަށްގެންދިޔަ ޤަޟިއްޔާ އެކެވެ. އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިޢުނާފުކުރެވުނީ، 21 ޖޫން 2021

---

[9] ފުވައްމުލަކު ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:R1C-CA/2021/129 (20 ޖޫން 2021) ޝުޢޫނަށް ނުކުތާ މަޙްކަމާއިގެ ސަރުކާރު ރިޔާސަތުން ކަރަންޓީނުގައި ބަހައްޓައިގެން ކުރެވޭ "ކޯޓު އަމުރު"

[10] ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ).

[11] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ނ. އަޙްމަދު ސަލީމް [2021] އެމްއެސްސީ 45.

ގައެވެ. އެހެންކަމުން، އެޙުކުމުން ކަނޑައެޅި ޤާނޫނީ އުސޫލާއި، [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ދަށު ކޯޓަކުން ނިންމި އެއްވެސް ނިންމުމެއް [illegible] ޤާއިމް ނުވާނެއެވެ. އަދި [illegible] އޭގެ ކުރިން ދަށު ކޯޓުން ނިންމުމެއް ޤާއިމް ނުވާނެ ކަމަށް ބުނެފައެއް ނުވެއެވެ. ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ބަޔާންވެފައިވާ [illegible] ކަނޑައެޅި އުސޫލު، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ މަފްހޫމާއި އެއްގޮތަށް ދަށު ކޯޓުތަކަށް ތަބާވާންޖެހޭނީ އެޙުކުމް ކުރި ޤާޟީގެ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަތަކުގެ މައްޗަށެވެ.

30. އިސްތިއުނާފް ކުރެވިފައިވާ މައްސަލައަކީ، [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާ[12]ގެ ޙުކުމް ކުރުމުގެ ކުރިން، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތާ އެއްގޮތަށް [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] އެޙުކުމުން ކަނޑައެޅި އުސޫލާ އެއްގޮތަށް ކުރުމަށް ކުރި މަސައްކަތުގެ ތެރެއިން [illegible] ޤާނޫނީ [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފެވެ. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނީ ސުވާލެއް ނެތެވެ.

ދަށު ކޯޓުން ނެރެފައިވާ އަމުރު މުރާޖަޢާ ކުރުމާއި ބާތިލު ކުރުން:

31. އަދި [illegible] ފަރާތުން ހުށަހެޅި އެއް ހުށަހެޅުމުގައި ބުނެފައިވަނީ، ދަށު ކޯޓުން ނެރެފައިވާ އަމުރު އެކޯޓަށް ބާތިލެއް ނުކުރެވޭނެ ކަމެވެ. ނަމަވެސް މިއީ ޤާނޫނީ [illegible] އަސާސެއްގެ މައްޗަކަށް [illegible] [illegible] ވާހަކައެއް ކަމެއް އެނގޭކަން ނެތެވެ. ދަށު ކޯޓުން ނެރެފައިވާ އަމުރު މުރާޖަޢާ ކުރުމާއި، ބާތިލު ކުރުމާއި އަދި މިނޫންވެސް ކަންކަން [illegible] [illegible] ކޯޓަށް ކުރުމުގެ ބާރު ޤާނޫނުން ދީފައިވެއެވެ.[13]

---

[12] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. [illegible] [illegible] [2021] އެސްސީ 45

[13] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)، 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) އަދި (މ)، 75 ވަނަ މާއްދާގެ (ކ) ވަނަ މާއްދާތަކުން [illegible] ދަށު ކޯޓުން ނެރެފައިވާ އަމުރު އެކޯޓަށް ބާތިލުކުރުމާއި މުރާޖަޢާ ކުރުމުގެ ބާރު ޤާނޫނުން ދީފައިވާކަން އެނގެއެވެ.

އެހެންކަމުން، ފުވައްމުލަކު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ނެރުނު އަމުރުތައް[14] މުރާޖަޢާ ކޮށް، ނުވަތަ ބާޠިލު ކުރުމުގައި ޤާނޫނީ ގޮތެއް ނެތެވެ. ހަމައެހެންމެ، ވަކި ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ބަންދުކޮށްފައިވާ މީހެއްގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު މުރާޖަޢާ ކުރުމުގެ ތެރެއިން، އެހެން ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން އޭނާ އިތުރަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ސަބަބެއް އޮތްނަމަ އެކަން ކުރެވިދާނެއެވެ. އެހެނީ، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ދަށުން [illegible] [illegible] ބަންދުކޮށްފައިވާ މީހާގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު މުރާޖަޢާ ކުރަނީ އޭނާ އިތުރަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ސަބަބެއް އޮތްތޯ ބެލުމަށެވެ.[15] ވީމާ، އެހެން ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ބަންދު ކުރުމަށް އެދުމަކީ ޤާނޫނީ ގޮތުން [illegible] އޮތް ކަމެއް ނުވެއެވެ. ހަމަވެސް ވަކި ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ބަންދުކޮށްފައިވާ [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ ދަށުން [illegible] ބަންދުގައި ބަހައްޓަން [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންކަމުން، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު [illegible] [illegible] ބަންދުގައި [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފުރިހަމަ ކުރަން [illegible].

ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ދަށުން ބަންދުގައި ހުރިހުރުން:

32. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ބަންދުގައި [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 58، 59 އަދި 60 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ފުވައްމުލަކު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ނެރުނު ނަންބަރު R1C/MA/2020/280 (14 ސެޕްޓެމްބަރު 2020) ކޯޓު އަމުރާއި [illegible] މުރާޖަޢާ

---

[14] ފުވައްމުލަކު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:R1C/MA/2020/280 (14 ސެޕްޓެމްބަރު 2020) "ކޯޓު އަމުރު" އަދި ނަންބަރު:R1C/MF/2020/36 (02 ނޮވެމްބަރު 2020) "ކޯޓު އަމުރު"

[15] ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ).

ކޯޓު ޝީޓު ނަންބަރު: R1C/MF/2020/36 (02 ނޮވެމްބަރު 2020) ގެ އަމުރުގެ ސަރަޙައްދުގައިވެސް ސާބިތުވެއް ނުވާތީ.

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ދަޢުވާ ބަލައިގަތުމުގައި ދެކޮޅުހެދުމުގެ ޢުޛުރު:

33.ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2021/SC-A/13 ޤަޟިއްޔާ، 21 އޮކްޓޫބަރު 2021 ގައި ނިންމެވުމާ ގުޅިގެން، އޭގެ ކުރިން، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީގޮތުން ކުރުމުގެ ތުހުމަތުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު:12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ސުޕްރީމް ނިޔާއަށް ބަންދުކުރުމުގައި ކުރި މުއްދަތުގެ ބަންދު މުއްދަތާ ކޯޓު، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރުމުގެ ތުހުމަތު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެ މުއްދަތު ބަންދު ކުރުމަށްފަހު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ނިންމިއެވެ.[16] އަދި މިނިންމެވުމާ ގުޅިގެން، ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ނަންބަރު:171-E(S4)196/2021/919 (17 ޖޫން 2021) ސިޓީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ފޮނުވާފައިވެއެވެ. ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސް ސޮއިކުރައްވާ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ސިޓީއެއް ފޮނުވާ، "...މިހިސާބުން ބަންދުން ކުރި ނިންމުމާ ގުޅިގެން..."ނެތެވެ.[17]

34.ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ދަޢުވާ އަލި އަސާސްތަކެއް އަލަށް ތަޙުޤީޤުކުރުމުގައި ސުޕްރީމް ނިޔާއަށް ބަލައިގަތުމުގައި ދެކޮޅުހަދާފައިވާ ފާއިތުވެފައިވާ ކޯޓުގައި ދަންނަވައި ދިފާޢުގައި ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސް، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ކިބައިން 17 ޖޫން 2021 ގައި އެދި ފޮނުއްވާފައިވާ.[18] ފުލުހުންނަށް ޒިންމާދާރުވެވޭނީ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ދަޢުވާ ކުރާނެ ތަޙުޤީޤު ކުރުމަށް މިހާރު، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ބުނެފައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް އެއްގޮތަށް އަދާކުރު

[illegible] 34 [illegible] 2021 [illegible] 30 [illegible]

---

[16] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު:196-SNB/R01C/2021/33 (19 ޖޫން 2021) ސިޓީ.

[17] ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުންނާމެދު ހިފާނެ ޚާއްޞަ ފިޔަވަޅުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ " މިޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށެއް ތަޙުޤީޤުކުރުމުގައި މިފަދަ ކުށެއް ކުރިކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އެއްގޮތަށް އަދާކުރަމުން ދިޔަ ފުލުހުންނަށް ފާރިދުވެދާނެ ހިސާބަކަށް..." މިއެވެ.

[18] ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ނަންބަރު:171-E(S4)/196/2021/919 (17 ޖޫން 2021) ސިޓީ.

ކުރުމަށް އިދާރާގެ ތަޙްޤީޤު މަރުޙަލާގައިވެސް އަދި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައިވެސް އިޤްރާރުވެފައެވެ. ނަމަވެސް މިދެމަރުޙަލާ އެކަމަށްވެސް އެދުރު ދޫކޮށްފައެވެ. ސަބަބަކީ، ހެކިބަހުގެ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާން ކުރާ "... ހަމައެކަނި ކުށުގެ ދިމާ ތަޙްޤީޤު މަރުޙަލާއާއި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ..." މިހެން ބުނެ އިބާރާތުގައި، މިދެމަރުޙަލާ ހަމައެކަނި ގޮތުގައިވެސް ކުރަން ޖެހޭ ސަބަބެއް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާނެއެވެ. އެހެނީ، "އާއި" މިއަށްކަމަ ހަމައެކަނި ގޮތުގައިވެސް ގެންދިއުމުގެ މަޤާމުގައި ބޭނުން ކުރާ އަދި ކުރުމާ ނޫނެވެ. ނަމަވެސް ކަން ތަޙްޤީޤުގެ އިޢުތިރާފު ކުރުމެއްވެސް ހިމެނެއެވެ. އެހެންކަމުން، ހެކިބަހުގެ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާން ކުރާ "...ހަމައެކަނި ކުށުގެ ދިމާ ތަޙްޤީޤު މަރުޙަލާ...ނިމެންދެން،..." އަދި "ހަމައެކަނި ކުށުގެ ދިމާ ....ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެން،..." މިގޮތަށް ދެމަރުޙަލާ ވަކި ހާމަކުރެވެއެވެ.

ފާހަގަ ކުރުން:

35.ހުޅުދޫ މަޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ބަންދުކުރުމަށް ނެރުނު އަމުރު ނަންބަރު:196-SNB/R01C/2021/33 (19 ޖުލައި 2021) ސިޓީ އާއި ގުޅިގެން ހުޅުދޫ މަޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން 20 ޖުލައި 2021 ގައި އަލީ އަޙްމަދު ދީދީ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައިބެހެއްޓުމަށް ހުކުމްކުރުން ފާހަގަ ކުރެވޭ އަޒުމަށްތަކުގެ ކޯޓުން ގޮތަށްސާބިތުވެއެވެ. އެއަޒުމަށްތަކުގައި، ހުރިހާ ކަމެއް ދިޔައީ، އަލީ އަޙްމަދު ދީދީ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކުރުމަށް ކޯޓުން ނިންމާ ދެ އަމުރު[19] ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. އެހެންކަމުން މި ދައުރުގެ ފާހަގަ ކުރުމުގެ ތެރޭގައި، އަލީ އަޙްމަދު ދީދީ، ތަޙްޤީޤު މަރުޙަލާގައި ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގެ މުއްދަތު ދިގުކުރުމަށްވެސް ހުޅުދޫ މަޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ޙުކުމަކީ މިއަދު ނިންމާފައިވާ ގޮތަށް، އެ ދައުރުގެ ހުޅުދޫ މަޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ބޭނުންކޮށް އަލީ އަޙްމަދުދީދީ ބަންދުން ދޫކޮށްލައެވެ.

36.އަލީ އަޙްމަދު ދީދީ "ބަންދުން ދޫކޮށްލަން ނިންމި ސަބަބު" ކަމުގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވަނީ،

---

[19] ސ.ހުޅުދޫ މަޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:R1C/MA/2020/280 (14 ސެޕްޓެމްބަރު 2020) އަމުރާއި ނަންބަރު:R1C/MR/2020/36 (02 ނޮވެމްބަރު 2020) އަމުރު.

" މީނާގެ މައްސަލަ މި ކޯޓަށް މިފަދަ ސިފައެއްގައި ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން މިމައްސަލާގައި މީނާގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު ނިންމުމަށް މި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން، މީނާގެ މައްސަލަ ފުރަތަމަދަރަޖައިގެ ޝަރީޢަތުގައި ނިމެންދެން ނުވަތަ ކޯޓުން އިތުރު ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންދެން މީނާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު R1C/MA/2020/280 (14 ސެޕްޓެމްބަރު 2020) ކޯޓު އަމުރު އިން އަމުރުކުރައްވާފައެވެ. އަދި އޭގެ ފަހުން މީނާގެ ބަންދުކޮށްފައިވާ ކަސްޓޮޑިއަލް ފެސިލިޓީ ބަދަލުކުރުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމުން މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު R1C/MF/2020/36 (02 ނޮވެމްބަރު 2020) ކޯޓު އަމުރު އިން އަމުރުކުރައްވާފައެވެ. އެ އަމުރުގައި ބަންދު ކަންކަން އެޑްމިޓުކުރުމުގައި ވިދާޅުވެފައި ވަނީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) ގެ ދަށުން މުޅިޖެހޭ ކުށްތަކުގެ ކުރިމަތިން މި ކޯޓުން އަދި މީނާގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު ދިގުކުރަށްދެވިފައިވާ ކަމުގެ ބަޔާން ނުވާތީއެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 13/SCA/2021[20] ފައިސަލާގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުންނަށް ދޭ ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކާއި އަމަލު ކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޚާއްޞަ އިޖުރާއަތުގައި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލު އިޖުރާއަތެއް އެއް ނުކުރެވޭނެ ކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވެއެވެ.

އެހެންކަމުން، އެސަސަރުކޯޓެއްގައި މީނާ މީހުނު ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުންނަށް ދޭ ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކާއި އަމަލު ކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 30، 31 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަމަށާއި، އެ ފައިސަލާގައި ބުނެ، 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރާ މީހުންނަށް ދޭ ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކާއި އަމަލު ކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 30، 31 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މީނާ ބަންދުގައި ބަހައްޓައި ހިންގާނީ އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައެވެ.

ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 204 ވަނަ މާއްދާގައި ވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

> " (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކޯޓު އަމުރެއް ހޯދައިގެން މީހަކު ޤާނޫނީ ބަންދުގައި ހުރިއިރު، ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށްޓަކައި ބަންދުގެ މުއްދަތު ކަނޑައަޅާނީ، އެ އަމުރު ނެރުނު ކޯޓުގައި އަމުރުކުރުން ގެނެވިފައި، އަންނަނިވި އުސޫލުތަކާއި އެއްގޮތަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަމުގައި، އެއްޗެއް ކަނޑައަޅައި ބަލާނެއެވެ.
>
> 1. ޖިނާއީ މައްސަލަ ތަޙުޤީޤު ނުވަތަ ދިފާޢުގެ ކަރުދާސް ދިމާކުރެވޭ ކުރުމާ ކޯޓު ކޯޓުތަކުން، ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރެވޭ ޕްރޮސެސްތަކުގައި އެ ކޯޓުގެ ވަކި ފަރާތެއްގެ ނުވަތަ ވަކި ފަރާތްތަކެއްގެ މަސްލަހަތާ ގުޅިގެން އެ ކޯޓުގެ ވަކި ފަރާތެއް، ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރުމުގެ ބާރު ދިނުމުގައި، އަދި މިފަދަ ދިފާޢުގެ ކަރުދާސް ކޯޓުގައި، ވަކި ފަރާތަކަށް ނުވަތަ ވަކި ފަރާތްތަކަކަށް ބަލާ މައްސަލައެއް ނަމަ، ކޯޓު އަމުރު ދޫކުރާނީ އެ ފަރާތެއް ނުވަތަ އެ ފަރާތްތަކެއް"

މިނޫން ބަންދުގައި ހުށަހެޅުމަށް ފުރުޞަތު އަމުރުކުރުމުގެ ކުރިން އެހެން ފަރާތަކުން ކަމުގައިވިޔަސް ޖިނާއީ މައްސަލަ ބެލުމުގެ މައްސަލައިގެ އިޖުރާއަތް މައްސަލަ ބަލާނީ ފަރާތުން މި މައްސަލަ ބައި ގެނެސް ބަންދުގައި ގޮތުން ނިންމުމަށް ޝަރުޢީގޮތުން އަމުރެއް ނުކުރެވޭ ކަމަށް ކަނޑައެޅިފައެވެ.

އިސްވެ ބަޔާންވެ ދިޔަ ކަންކަން އެކުލެވިގެން ހުރުމުން މި ކޯޓުން މީނާގެ ބަންދު ގެނެސް ޝަރުޢީގޮތް އަމުރެއް ނެރެވިފައިނުވާ ޖެހެއެވެ.

މިގޮތުގައި ބަންދުކޮށްފައިވާ ހ. ފިހާރާމަތީ/ކުޑަހުވަދޫގެ ޢަލީ އަޙްމަދު ރިޟާގެ މައްސަލަ ދެހުށަހެޅުމަކީ މައްސަލައިގެ ސަބަބުން ނިމެންދެން ނުވަތަ ކޯޓުން އިތުރު ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންދެން ޝަރުޢީގޮތް

---

[20] މި މައްސަލާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާފައިވާ ފައިސަލާ އާއި ހަވާލާ ދިނުމުގައި، އެކޯޓުތަކުން ފައިސަލާ ނަންބަރު ބެހެއްޓުމާ ގުޅިގެން އެ ނަންބަރު ދިނުމަށް ސަމާލުކަން ދެއްވާ ހުށަހަޅައެވެ.

މިކޯޓުގެ ނަންބަރު:R1C/MA/2020/280 (14 ސެޕްޓެމްބަރު 2020) ކޯޓު އަމުރާއި، މި ކޯޓުގެ
ނަންބަރު:R1C/ME/2020/36 (02 ނޮވެމްބަރު 2020) ކޯޓު އަމުރު ބާޠިލު ކޮށްފިއެވެ."[21]

މިފަދައިންނެވެ. ބަންދުކުރުމަށް ދީ އަމުރު ބާޠިލުކޮށް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:
R1C/2021/14 (20 ޖޫން 2021) ކޯޓު އަމުރު ނެރުނުއިރުގައި 20 ޖޫން 2021 ގެ 10:59 ގައެވެ.

ޢަލީ އަސްލަމް ދީދީ ބަންދުން ދޫކުރުން:

37.ޚާއްޞަ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޢަލީ އަސްލަމްދީދީގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު ދިގުކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ހުށަހެޅި މައްސަލައާއެކު ޖުވެނައިލް ކޯޓުން ގޮތް ނިންމުމާއި، ޢަލީ އަސްލަމް ދީދީ ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އަމުރު[22] ކުރެއްވުން، އޭނާ އަނބުރާ ކޯޓުން ކުރި އަމުރުތަކުގެ ދަށުން ބަންދުން ދޫކޮށްލައްވައެވެ. އޭނާގެ ގޮތަކަށް ބުނާނަމަ، އޭނާއަކީ އަނިޔާވެރިން ފިރިހެން ކުއްޖެއްގެ ތަރުބިއްޔަތުގައި ބަންދު ކުރުވައިލާ މިގޮތް ކަމުގައި ވާނަމަ ޤާނޫނީ ހަމައެކަނި ބަލާފައި ގޮތުން ނުވެއެވެ. އަދި އޭގެ މިހާރުގެ އޭނާ އަތުން ހިނގައިދާނެ ބަންދު ނުކުރާނެކަން، ސަލާމަތް ހިނގައިދާނެ ނުވަތަ ބަންދުކުރުވައިގެން މިކަމަކު ބޭނުން ނުވާނެއެވެ.

ޚާއްޞަ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބަންދު ކުރުން:

38.ޚާއްޞަ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބަންދު ކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ޖުވެނައިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައާއެކު ޖުވެނައިލް ނިންމެވުމުގެ ކުރިން ޢަލީ އަސްލަމްދީދީގެ އާއިލާގެ އަމުރުތަކާއި ކުރުމަށް ކަމަށާއި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު:196-SNB/R01C/2020/33 ސިޓީން ހުށަހެޅި ޚާއްޞަ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޢަލީ އަސްލަމްދީދީ ސަލާމަތް ނިކުމެގެން ބަންދު ކުރުމާއިމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގެ މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދިޔައިރު، އޭނާގެ މުރާޖަޢާ ކުރަން އަމުރެއް ދޫކޮށްފައި ނުވެއެވެ. އަދި

---

[21] ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: R1C/2021/14 (20 ޖޫން 2021) (ކޯޓު އަމުރު) "އަމުރު ބާޠިލު ކުރުން"

[22] ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: R1C/2021/14 (20 ޖޫން 2021) ކޯޓު އަމުރު.

[illegible] އަކީ އެއްވެސް ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން އޭރު ހައްޔަރުގެ ނޫނީ ބަންދުގައި ހުރި މީހެއް ނޫނެވެ. ވީމާ، ފުވައްމުލަކު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ އަމުރެއް[23]ގެ ދަށުން ބަންދު ދޫކޮށްލާފައިވާ މީހެއްގެ ބަންދު މުރާޖަޢާ ކުރުމުގެ ނަމުގައި އޭރު ކުރިއަށް އެގެންދިޔަ ޝަރީޢަތުގެ [illegible]

[illegible]

39. [illegible]

---

[23] ފުވައްމުލަކު ކޯޓުގެ ނަންބަރު: R1C/2021/14 (20 މެއި 2021) ކޯޓު އަމުރު.

އޭނާ ބަންދުގައި ހުއްޓައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު:196-SNB/R01C/2020/33 ސިޓީން، ޤަވާއިދުތަކާ ޚިލާފަށް ރާއްޖެ ހުރަހަށް ދައުލަތާ މެދު ގޮތުން ނިންމުމުގެ ކުރިން، އޭނާގެ ބަންދު މުއްދަތާ ކުރުމުގެ ތެރެއިން، އޭނާ ކުރިން ބަންދުގައި ހުރި އަމުދުރައްވެ އެކަށީގެން ޝަރީޢަތް ކުރުމުގެ ސަބަބުން ނޫނެވެ. މިމައްސަލައިގައި ޢަލީ އަޙްމަދު ދީދީ ބަންދުގައި ހުރި އަމުރު މުއްދަތާ ކުރުމާއި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު:196-SNB/R01C/2020/33 ސިޓީން ހުރަހަށް ދައުލަތާ މެދު ގޮތުގެ ނިންމުމާއި މިދަރަންތަކުގެ ގެންދަން ޝަރީޢަތް އިސްތިޤްބާލުވެއެވެ. އެހެންވީ ޢަލީ އަޙްމަދުދީދީގެ ބަންދު މުއްދަތާ ކުރުމަށް، ޤަވާއިދު ގެންދިޔަ ނިންމުމަށްޖެހޭ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ފޮނުވާ ޢަމަލުގެ ދަށުން ހުރަހަށް ދައުލަތާ މެދުވެގެން. އެމައްސަލަތަކުގައި ގޮތުގެ ނިންމާއިން، އިސްތިއުނާފު ކުރި ޤާނޫނު ސަރަޙައްދު ނިމުނުއިރު ބަންދުގައި ދަރަނިއަރަން ޝާޖް ޤިރާއަތުން، އެކަމާ ބަންދުގައި ދެމެހެއްޓުމަށް ފޮނުވާ ޢަމަލުގެ 35 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ދަށުން އަމުރު ކުރުމަށްކަ ޢަލީ އަޙްމަދުދީދީ ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ޖެހޭ ވާޖިބުތަކާ ދަށުން އެކަށީގެން ކުރިން ނިޔާގަތިވާ އަމުރުކުރައްވާ ޝަރީޢަތުގެ ކަންތައްތައް ކުރެވިފައެވެ. އެހެންކަމުން، ޢަލީ އަޙްމަދުދީދީ ކުރިން ބަންދުގައި ހުރި ހުރުން ގެނެސްދޭން ދަށުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ހުރަހަށް ދައުލަތަށް ގޮތުގެ ކަނޑައެޅުމުގައި ޢަލީ އަޙްމަދުދީދީ ބަންދު މުއްދަތާ ކުރުމުގެ އަމުރު ކުރެވިފައެވެ.

އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ނަންބަރު:R1C-CA/2021/129 "ޝާޖް އަމުރު"

40. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ޤަވާއިދުތަކާ ޚިލާފަށް ރާއްޖެގެ ނަންބަރު:R1C-CA/2021/129 (20 މޭ 2021) "ޝާޖް އަމުރު" އަކީ، އިސްތިއުނާފު ކުރި އަމީ އަޙްމަދުދީދީ "ތަންފީޛު މަރުކަޒާއި ސަރަޙައްދުގެ މަރުކަޒު ނިމުނުއިރު، ބަންދުގައި ދެމެހެއްޓުމުގެ އަމުރު" ނުކުރިކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފާހަގަކޮށް ބ.ޤަވާއިދުތަކާ ރާއްޖެ ހުރަހަށް ދައުލަތުގެ މައްސަލައިގައި ނިންމި ނިންމުމެއްކަމަށް ބުނެއެވެ. މިގޮތުން ފާހަގަ ކުރެވޭ ކަންތައްތައް؛

40.1 ބަޔާންވެދިޔަ ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) ގައި ބަޔާން ކުރާ ކަންކަން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ކޯޓަށް ސާބިތުކޮށްދީފައިވާކަން.[24]

40.2 އަމުރު ނެރެފައިވަނީ ކޮން ޤާނޫނެއްގެ ކޮން މާއްދާއެއްގެ ދަށުން ކަމެއް އަމުރުގައި ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާން ކޮށްފައެއް ނުވެއެވެ. ނަމަވެސް އަމުރުނެރުއްވީ ބަޔާންވެދިޔަ ޤާނޫނުގެ 35 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ނެވެ.

40.3 ޏ.ފުވައްމުލަކު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:R1C-CA/2021/129 (20 މެއި 2021) އަމުރަށް ބަލާއިރު، އަމުރުގައި "އަމުރަށް އެދުނު ފަރާތް" ކަމަށް ބަޔާން ކޮށްފައިވަނީ "ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް" އެވެ.

40.4 އަމުރުގައި "ރެފަރެންސް ކޯޑް ނަންބަރު" ގެ ގޮތުގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވަނީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު:196-SNB/R01C/2020/33 ސިޓީއެވެ. މިއަމުރުގައި "ބަންދުގައި ބަހައްޓަންވީ މުއްދަތު" ކަމަށް ބަޔާން ކޮށްފައިވަނީ "ތުހުމަތު ކުރެވޭ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން" މިފަދައިންނެވެ.

41. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އިސްތިސްނާތަކާއެކު ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުށެއް ކުރިކަމުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާ "ތުހުމަތުގެ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ އަމުރެއް" ކޯޓުން އެދި ހުށަހަޅާ މައްސަލައެއް ކުރިއަށްގެންދާނެ ގޮތް ބަލާއިރު؛

41.1 ކޯޓު އަމުރަށް އެދޭ ސިޓީ [illegible] [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއަށް ހުށަހެޅުން.(30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)).

---

[24] [illegible]

41.2 ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ބަލަންޖެހޭ ލިންގަނޑުތަކަށް ބެލުމަށްފަހު ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުން. (30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)).

41.3 ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ކޯޓަށް މިމައްސަލަ ހުށަހެޅުމުން، ކޯޓުން މައްސަލަ ބަލަން ފަށާނެ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ކޯޓަށް ސާބިތުކޮށްދޭން ޖެހޭކަންތައްތައް ސާބިތުވޭތޯ ކޯޓުން ބެލުން. (31 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ހ)). މިމައްސަލައިގައި ކޯޓުން އަމުރު ނެރުމުގެ ކުރިން ދިރާސާކޮށް ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން.(32 ވަނަމާއްދާގެ (ށ) އިން (ވ) އަށް).

41.4 ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި މައްސަލަ މެދުގައިވާ ކަންކަމަށް ދިރާސާކޮށް އެވަގުތު ނިންމުން ނުކުރެވޭނަމަ، ބަރާބަރު މުއްދަތާ އެއް ސަރުކާރުގެ މުއްދަތުގައި އެކަމުގެ ދުވަސްއެޅިގެ އަމުރު ކޯޓުން ނެރުން. (ޤާނޫނުގެ 35 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ))

41.5 ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި މައްސަލަ އެވަގުތު ނިންމުން ނުކުރަނީ، އެމައްސަލަ ނިމުނުތާ ފަހަކުން 30 ދުވަހަށް ވަގުތީ އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރުން. (33 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)).

41.6 33 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނެރުނު ވަގުތީ އަމުރުގެ މުއްދަތުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ހުށަހެޅި މައްސަލައާމެދު އެއްވެސްގޮތެއް ނިންމިފައި ނުވާނަމަ، ނުވަތަ ބަޔާނުގެ ދާއިރާގައި ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން އަދާނުކޮށް ގޮތުގައި ކޯޓަށް ފެނިއްޖެނަމަ ބަޔާނު މުއްދަތު ނިމިފައިނަމަ، ވަގުތީ އަމުރުގައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން، ޕްރޮސިކިއުޝަން ހުށަހެޅުމުން، ކޯޓުން ވަކިވަކިއާ އިތުރު މާއްދާގެ ދަށުން، އިތުރު 30 ދުވަހަށްވުރެ އިތުރު ނުވާގޮތަށް މުއްދަތު އިތުރުކުރުން. (33 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)).

41.7 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ދަށުން އިސްތިއުނާފު ޙުއްޖަތުގެ ތަފްޞީލުގައި ޕްރޮސީޖަރ ޤާނޫނުގެ ހުށަހެޅި މަސައްކަތް އަދަދު ކޯޓުން ބަލާފައި ކުރުން.

މި އިޖުރާއަތުތަކަށް ބަލާއިރު، ޚާއްސަ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ފުވައްމުލަކު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ނެރުނު ނަންބަރު: R1C-CA/2021/129 (20 މެއި 2021) ކޯޓު އަމުރުގެ ނުކުތާގެ ޢަމަލު ކޯޓަށްވީ އިސްތިއުނާފުގައި ބަލާފައި ނުވެއެވެ.

42. އަދި އަންހެނުންގެ ... ކުރުމުގައި ... ޕްރޮސީޖަރ ... ނަންބަރު 196-SNB/R01C/2020/33 (19 މެއި 2021) ސިޓީން ހުށަހެޅި މަޢުލޫމާތު ފުވައްމުލަކު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ނެރުނު ނަންބަރު: R1C-CA/2021/129 (20 މެއި 2021) އަމުރުގެ ދަށުން ... ފުވައްމުލަކު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ... ނަންބަރު: R1C/2021/14 (20 މެއި 2021) ގެ އަމުރުން، އަދި ... ދަށުން ... ކުރުމުގެ ... ޢަމަލު ... ކޯޓުގައި ... 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ... ކޯޓުން ... ޕްރޮސީޖަރ ... ނުކުރެވޭނެއެވެ.

ޙުކުމް އަދި ނިންމުން:

43. ބަޔާންކުރެވުނު ސަބަބުތަކާއި ... ފުވައްމުލަކު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: R1C-CA/2021/129 (20 މެއި 2021) އަމުރު ބާޠިލު ކުރަމުން ... ނިންމައި ... އަދި އަންހެނުންގެ ...

ހިމާޔަތް ބަންދުކޮށްފައިވާ އަމުރު ބާޠިލު ކުރަންޖެހުނީ އޭނާ އަސާސީ ޙައްޤަށް ކުރި ކުރުން ފާޑުކިޔައި ހިމާޔަ ވެފައި ނޫނެވެ. ނަމަވެސް އަދި އެންމެފުރިހަމަ ސަލާމަތް ދިނުމުގެ ބަންދު ކޮށްފައި ހުރިހާ މުޖުތަމަޢު ކުރުމުގެ ތެރޭގައި ދަރިން ކުދިން ހެޔޮގޮތް އަދި އެންމެފުރިހަމަ ދަރާއަސާސީގެ ސަލާމަތް، ދުވަސް ޤާނޫނުގެ ދަރިން އަދި އެންމެރަނގަޅު ސަލާމަތް ނިމުންދެން ބަންދުގައި ބަދަލުހިނދުކަން އެދި ހުރަސް މުޖުތަމަޢުން ދަރު ކުދިން ގޮތް ނިސްބަތުން އަދި އެންމެރަނގަޅު އަޅާ ބަންދުގައި ހުރި ޖެހޭނު ދުވަހު ސަލާމަތް ނިކަމެ ނަޒަރު އަށް ގޮތުންނެވެ. އަސާސީ، ޙައްޤު ޤާނޫނު ދަރިން ގޮތް ނިސްބަތުން، އަދި އެންމެރަނގަޅު ހުރި އެކަށީ މުއައްސަސާ އެކަށް ކުދިން ނިސްބަތުން ޤާނޫނީ ބަންދުކުރުމަށް ނުވެވޭނެއެވެ.

44. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު ނުވަތަ ހާލަތު ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށް ކަނޑު އިޖުރާއީ އަމުރަކީ އޭގެ ޖަވާބުގައި، އެހެން އަމުރުތަކުގެ ސަބަބުން އެ އިޖުރާއަތުގައި ގެނެސް އަމުރާއި ފިޔަވަޅުތައް ނިޔާވާނީ ސަބަބު ނުހަނު އިސްފެށުމެވެ. މިގޮތަށް އިޖުރާއީ އަމުރަކީ އެ އަމުރުކުރި ފަރާތުން އަމުރާއި ފިޔަވަޅުތައް ބާޠިލުކުރަންޖެހޭ ގޮތް އިޖުރާއީ އަމުރުތަކުން ނުވަތަ ނުހަނު ކަނޑައެޅުމުގައި ގޮތުގެ މިންވަރަށް ބަލައިގެން، ސިޔާސަތު އިޖުރާއީ އަމުރު ހިނގާފައިވާ ނަމަވެސް، އޭގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން އަދުލުވެރިކަން ގެއްލިފައި ހުކުމްތަކުގެ މުދަލު ޤަރާރުވުމަށް ނުވާނަމަ، އިޖުރާއަތު ގެނެސް ތައްޔާރުވުމުގެ މަޤްޞަދުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުން ޙަސަބުކުރާނެ ގޮތް މުޅި ސިޔާސަތު، އިޖުރާއީ އަމުރުގެ ސަބަބުން ހުޅުވިގެން އަދުލުވެރި ފުރުޞަތެއް ދޫކޮށް ފިޔަވަޅުއަޅާ އިސްލާމީ ގޮތުގެ ވަކިން ބާޠިލު ގޮތުގައި ނިމިދާނެއެވެ.[25]

45. މިސާލަކަށް ޤާނޫނީ ގޮތުގައިވާ މިންވަރަށްވުރެ ހައްޔަރުކުރުމަކީ އިޖުރާއީ ސިޔާސަތު އަމުރުގެ ދަށުން ކުރެވޭނެ ކަމެއް ނޫނެވެ. މިއީ ޙިމާޔަތް އަސާސީ ޙައްޤުތަކާއި ހިމާޔަތް އޮޑުން ތަކެކެވެ.[26] އަދި ބަންދުކުރުމުން ރައްކާ ނިސްބަތުން ޙަވާލުގައި ނަތީޖާގެ ބަލައިގެން ގޮތް އިސްލާމް ބަންދު ކުރުމެވެ. ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަންދު ކުރެވޭ

---

[25] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ މަބާދިއު، ޑރ. ޢަބްދުﷲ ޝަރީފް "2021" ޞަފްޙާ 62.

[26] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 45 ވަނަ މާއްދާ.

ކުރި ފިޔަވަޅު ޤާނޫނުގެ އަމުރުތަކުގެ ދަށުން ދުސްތޫރީގޮތުން އަމުރުކޮށް، އޭނާ ދުސްތޫރީގޮތުން ކުރުމަށް، ދިން އަމުރުން އޭނާ ހައްޤަކީ ކުރި އަދި ބަންދު ކުރި ގޮތުގެ އަގުން ނުވި، އޭނާ ޤާނޫނު ދުސްތޫރީ ދުސްތޫރީގޮތުގައި އަސާސީ ދުސްތޫރީގޮތުގައި ނުހަނު ދުވަހު، އަމުން އޭނާ ބަންދު ކުރުމަށް ޤާނޫނު ހިނގި ހިންގުން ސަބަބު ކަމަށް މިޤާނޫނު ކަނޑައެޅިފައިވާ، އަސާސް ވާދަ އަދުލު އިންސާފުގެ ހަމައެއްކަން ނުކުރެވޭ ރަނގަޅު ވާހަކަ ނިކަންނޫނު ކަމަކަށް. އަދި އަދުލުއިންސާފު ފާހަގަ ކުރެވުނު ކުރަމުގެ ރަޙްމަތްތެރިކަމާއި އެއްގޮތް ވީހިން ދެއްކުމެވެ. އެހެން ކަމެއް މިޤާނޫނު ހައްޤު ކުރެވުނު ކަމަށް ނުދެކެމެވެ.

46.އަދި އަޅުގަނޑު ދެކެނީ ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ޝަރުޠުތަކާއި ކަމުގައި ނުވާނަމަ ވެސް ކުރެވުނު ކަމެއް ނުވަތަ ދުވަސް ވަރަކުން އަދި އަޅުގަނޑު ދިރިހުރި އެހެނިހެން ބަންދުގައި ތަޙުޤީޤު ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް ޤާނޫނު އަދި ކުރުވުން ފާހަގަކުރި ހަމައެއް ނެތެވެ. އަދި އަޅުގަނޑު ދުސްތޫރީގެ ސަބަބުން މުޅިމަސައްކަތުގައި ހިމެނޭ ކުށެއްކަން ތަޙުގީގުކުރި ކުރުމަށްޓަކައި، ނުވަތަ އެހެން ކަމެއް އޭނާ އަމުން ތަޙުޤީޤު ކުރިއަށްގެންދިޔަކަމުގެ ނުވަތަ މުޅިސަރަޙައްދުގެ ހުރި ފިޔަވަޅު ކަމަށްޓަކައި، ނުވަތަ ހިއްސާކުރި ނުރައްކާ ފިޔަވަޅު މަސައްކަތް ކުރުމަށްޓަކައި ނުވަތަ / އަދި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ކޮންމެ ކުރުމަށް ސަބަބުތަކަށްޓަކައި، ޤާނޫނީ ގޮތުން ދުސްތޫރީހަމަތަކާ ވަކިން އަމުން ހައްޤަކު ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު، އެކަމަކީ ޖިނާއީ އަދުލުގެ ހިމާޔަތް ތިރީގެ ނުކުތާތަކުން ކަމެއް ނުދެކެމެވެ. ޤާނޫނު އޭނާ ފިޔަވަޅު ދުސްތޫރީ ދުސްތޫރީގޮތުގައި އޭނާ އަމުން ހައްޤަކު ކުރާ ކުރިމަތީ ގެނެސްދިނުމެވެ. ދިރި، އޭނާ އަމުން ހައްޤަކު ކުރަނީ، ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އޭނާ ހައްޤުތަކާ އޭނާގެ ބަންދުގެ މުއްދަތުގެ ގޮތުން ހިނގުމުގެ ބައި އަމުން ކުރަނީ ގެންދިޔުމުގައި ފާހަގަ ކުރެވެނީ ޤާނޫނީ ހުކުމް ނުދެކެމެވެ.[27]

---

[27] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 46 ވަނަ މާއްދާ އާއި "ފުލުހުންނަށް ލިބިދީފައިވާ އެންމެ ޤާނޫނީ ބާރުތަކާއި އިޖުރާއަތުތަކާ ބެހޭ ޤާނޫނު" ގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (5)، (6) އަދި 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) އަދި (6) ވަނަ މާއްދާތަކަށް ބަލާލުމެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްތިއުނާފުގެ ކުރުވުން ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރުމުން ކަންކަން އެއްވެސް ކުރުމުން، ފުވައްމުލަކު ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު R1C-CA/2021/129 ކޯޓު އަމުރު ބާޠިލުކުރަންޖެހޭ ފަދަ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތް ކަމަށް މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ކަނޑައަޅައިފީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުން:

ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރައޫފް އިބްރާހީމް ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

(ރިޔާސަތު)